

BIOGRAFISM SUB CAMUFLAJ

Încifrarea insolită a suferinței rămâne trăsătura esențială a volumului de versuri *o minciună adâncă, plină de farmec** de Lăcrămioara Stoeie, scos de sub teascurile Editurii Tracus Arte, anul trecut. Nicio lamentație ingrată nu poluează discursul liric de o sobrietate bine temperată. Cartea este una a invocării cenzurate a Absenței, durerea fiind diseminată calibrat în chilimul acestor sensibile bacoviene „bucăți de noapte”, infuzate de o irepresibilă „stare de urgență”. O circumstanță disfuncțională, un sentiment rău prevestitor al Așteptării incerte, „ca un pui de corb/rănit”, se insinuează uneori „după lăsarea serii”, atunci când „se poate întâmpla orice.” Bunăoară, traversând „orașul pustiu/ cu dinamică/ în vârful degetelor/ pe străzile din ce în ce mai înguste”, prevestiri sumbre dezumanizează ființa. O „*înserare peste Piața Sfatului*” din Brașov provoacă înfiorări existențiale tulburi: „arteziana goală/ își arată/ urmele de apă/ inelele se-nnegresc/ proaspăt vopsite.” Peisajul urban periclitează coroziv spiritul nevrotic. Lumea se află în ruinare lentă, în exasperantă disoluție. S-a iscat o stare de încordare a memoriei, de coșmar ființial, când Absentul în „întunericul (de) peste tot/ nu-și mai găsește cuvintele.” Alteori, „la sfârșitul zilei”, plutește în aer ceva nelămurit, de o stranietate răscolitoare: „ce se aude// în noaptea asta/ cad în goană frunze/ peste priviri.” Un semn teribil al destinului orb: cel rămas fără glas își caută vorbele „pe buzele mele/ și le șoptesc/ pe cele de început/ restul va fi/ de neînțeles.” De unde și observația sfâșietoare că „înghețul global/ sosește la timp”.

Decorul se pustiește iremediabil, universul se degradează, existența este subminată de curenți terifianti. Element de esență bachelardiană, bufnița populează insinuant memoria afectivă: „strigătul bufniței/ în zgomotul ploii/ de aprilie”. Obsedant, „peste zi/ aud tot mai des/ țipătul bufniței”. Astfel, „sub ochiul neadormit al bufniței”, interioritatea eului este nimicită. Semn al reducăției la un deșert al neantului. Alienarea ia formele dezumanizării și ale timpului vid, ale mesajelor imperativ-agonice și ale duratei coșmarești: „golurile din conversație, carapacea de întuneric, colivia cu un singur anotimp, frigul (care) aduce frig, sfârșitul se strecoară/ noaptea târziu”. Aglutinarea convulsivă a unor ingrediente semnificând natura tragicului, a căderii, a finitului, a ruinei universale, a orizontului crepuscular, a „întunericului peste tot” conduce fatal la remarca terifiantă: „ne golim de timp.” Poeziile – de o lapidăritate astrală, cu o croială modern-tensionată, abstrase în sine precum un totem, notații laconice fulgurante, eliberate

de narativ parazitar – reprezintă, totodată, și un remember al dragostei fulgerate de un destin ostil. Sunt un lamento al dispariției ființei iubite, niciodată numite (din instinct artistic). Fiindcă extincția, adică „restul”, anulează ceea ce „era în povestea noastră/ apa vie/ șiiroind sub gheață”.

Componentele imagistice ale erosului evită standardele tipologiei comune. Natura iubirii e sublimată în gesturi esențializate, aproape hieratice, „printre ninsori nocturne”. Mișcarea sentimentelor este când tandră, când austeră, marcată de o sensibilitate temperată. Reperetele țin uneori de fîresc, alteori de exasperare, când de melancolie, când de dubitativ. Dar totul este, de-acum – când „părăsesc amurgul” și „începe să se lase toamna peste/ atingerea noastră” – anamneză. Dragostea de „altădată/ dispăre într-o gaură neagră, lumina se întrerupe/ într-o pagină albă.” Degetele sunt „tatuete cu singurătate, nu mai este nimic/între noi până la urmă”, pentru că au fost „prea multe incendii într-o singură vară”. Realitatea severă, casantă și neindulgentă impune constatări dramatice: „noi nu ne mai așteptăm/ la încă o vară indiană”, fiindcă „în curând/ vom pătrunde în cochiliile/ din care să nu mai privim înapoi”.

Fără volute confesive dilatate, reperetele interioare ale sentimentelor de iubire, cu combustia lor devastatoare, sunt rememorate precum o pavază a destinului auctorial. Niciun plonjon în navigații mizerabiliste, nicio tangentă la visceralități; contorsionările sufletești, stările de extaz ori exasperare, de ambiguitate sau de fior metafizic sunt ambalate într-un lirism sobru și tensionat discret. Perspectiva anantizării ființei iubite este înfricoșătoare, cu toate că actantul liric este convins că „am făcut tot ce-am putut/ să umplem cu sms-uri/ cel puțin un anotimp”. Eros și Thanatos într-o ecuație ambiguă, amenințătoare, cu intarsii de real crud și nimicitor. Erotica, deși schițată evaziv, se vadește a fi profundă și izbăvitoare.

Este relevant autenticismul notației, vizând disecția și mișcarea entropică a eului. Discursul liric este încheiat la toți nasturii estetici, registrul scriptic are o rigoare conceptuală strictă, inhibitorie. Insolit întru totul rămâne palierul existență-literatură, negonflat țanțos, mitologizat ori conformist. Memoria are suveranitate, este selectivă și consistentă. Precum o litanie, în demersul liric revine obsedant „refrenul fugăr al absenței”, sentimentul terorizant care „invadează zilele sau soarbe lent apusul”, nemaifiind posibilă decât „o întâlnire/ în singurătatea viitoare”. Tragic, însă, acum este să contempli cum „sfârșitul se strecoară/noaptea târziu/ pe sub ușa camerei”. După cum la fel de tristă este

și certitudinea că „secretul fericirii”, căutat cu obstinație și înfrigurare de protagoniști, este o himeră, compensat fiind doar de „minciunile noastre/ de toate zilele”. Dar experiența, odată consumată negativ, *conțează*, totuși, întrucât este „o minciună adâncă, plină de farmec” (de unde și titlul cărții). Deoarece, fără iubire, sufletul e pustiu, alienat, „surâsul” rămâne „înghețat: nici urmă de vara promisă”. Oricum, „primejdia trebuie sărbătorită/înainte de moarte”.

Un sentiment al reflexelor agonice, al unei anemii sufletești, precum și o imagerie crepusculară domină universul liric. Viziune autoscopică fabuloasă, epurată de sentimentalisme și divagații insalubre, într-o sintaxă sever sublimată, neechivocă, aproape translucidă. Fiorul erotic, crisparea thanatică, retorica angoasei, frustrările circumstanței și stilistica sentimentelor definesc, în cele din urmă, eul

problematic. Desigur, cu întrezărirea unicei șanse: *întâlnirea/ în singurătatea viitoare*. Stil aticist, sub sigla rafinamentului de o anume grație aristocrată, ceea ce dă măsura unei riguroase asumări a contemporaneității scriptice. Surdinizat, insolit, universul liric al poetei brașovene este un alt chip de blagian paradis în destrămare, dar de esență bacoviană nemimetică. La al doilea volum de versuri, după *Jurnalul cuvintelor tăcute* (titlu premonitoriu pentru prezenta carte), Lăcrămioara Stoie execută o coregrafie a exorcismului, ca un exordiu al regăsirii vital spirituale.

*Lăcrămioara Stoie, *o minciună adâncă, plină de farmec*, Editura Tracus Arte, București, 2020.

